

מצילים את יער הר נוף

יולי 2023

בס"ד, אב תשפ"ג

לכבוד:

- מר יעקב אשר - יו"ר ועדת פנים וסביבה
- חברי ועדת הפנים והגנת הסביבה
- חברי הועדה המייעצת:
- ד"ר ארז ברקאי - פקיד היערות הארצי
- אביגיל הלר - משרד החקלאות
- סוהיל זידאן – קק"ל
- אביב אייזנבנד – קק"ל
- תמר רביב – המשרד להגנת הסביבה
- מרגרטה וולצ'אק – רשות הטבע והגנים
- ז'זה גרינצוויג – נציג האקדמיה
- אלון רוטשילד – נציג הציבור

הנדון: מחאה על תיקון צו היערות פטור מרשיון התשפ"ג- 2023

ביום שני 26/6/23 נפל דבר בישראל בוועדת פנים וסביבה, כאשר נפרץ הסכר של הגנת אילנות בישראל בשטחים העירוניים והכפריים.

אנו פונות ופונים אליכם, הממוענים למכתב זה, עקב היותכם שותפים לתיקון לפקודת היערות ולצו הפוטר מרשיון ומפיצוי ערך חליפי מיני עצים רבים וחשובים שניטעו כאן החל משנות ה-20 של המאה ה-19 במטרה לשפר את נוף הארץ.

אם התיקון הזה יוותר על כנו, אתם תזכרו לדורות כמי שנתנו יד להקטנת ההגנה על עצים.

אתם שותפים ביחד עם משרד החקלאות, המשרד הממונה על פקודת היערות והגנת אילנות בישראל, שהוביל את הצו הפורץ את הגדר ומקטין את ההגנה על עשרות אלפי עצים בישראל, ללא צורך ברישיון ובערך חליפי. וכל זאת בטענת מינים לא חשובים או הקטנת רגולציה. הקלה על האזרחים ובעיקר הקלה על המנגנון ועל פקידי היערות.

רחובות 80 עצי

מצילים את יער הר נוף

כידוע לכם, גם עכשיו, בטרם יישום השינוי בפקודת היערות, מצב השמירה על הוראות הפקודה ואכיפתה אינו טוב. למרות החוק המצוין, אגף יער ואילנות במשרד החקלאות ופקיד היערות הראשי אינם עומדים בפרץ, ולצערינו, פעמים רבות רוח הפקודה לא נשמרת.

מדי שנה נכרתים מעל 100,000 עצים במגזרים העירוני והכפרי, הערך החליפי הנדרש בחוק כמעט אינו ממומש, נוהל עבודה בקרבת עצים לשימור לא נשמר, וכך נפגעים מדי שנה עשרות אלפי עצים לשימור. בנוסף, לנוכח כמעט אפס אכיפה - אין הרתעה. אלפי עצים נכרתים מדי שנה בטענה - "העץ מסוכן" גם כשטענה זו אינה מבוססת כלל, ובהיעדר רגולציה על פקידי היערות העירוניים הם עושים ככל העולה על רוחם.

נוצר מצב אבסורדי.

מצד אחד מדינת ישראל מובילה משנת 2021 את מיזם ההצללה בו מתוכננת נטיעה של כ- 450,000 עצים ברחובות הערים עד 2040.

ומצד שני יכרתו בקצב הנוכחי עד 2040 יותר מ- 1.8 מיליון עצים ברשויות מקומיות בעקבות העדפת פיתוח ובנייה על שמירת עצים והקטנת רגולציה בנוגע לבקשות לכריתתם. ועכשיו, בעקבות הצו לו אתם שותפים, יכרתו מדי שנה עוד עשרות אלפי עצים - כולל דקלים, פיקוסים ואילנות - וזאת בעקבות הצו שהתקבל לאחרונה בכנסת, המקל מאד על כריתתם.

מעציב שכך מתנהלת המדינה שלנו, הנמצאת על גבול המדבר, בהתמודדותה עם משבר האקלים - נותנת פטור מרשיונות כריתה - כשהמטרה העיקרית אינה שימור עצים אלא הקטנת הרגולציה.

המובילים לצו שאושר בכנסת הם חלק מהגופים הירוקים במדינת ישראל ששמו להם למטרה לשמור על המיגוון הביולוגי בחורש ובטבע, והפכו את שמירת המיגוון הביולוגי לדת. אבל מגוון אקולוגי רלוונטי הרבה פחות באזורי מגורים ברשויות מקומיות בהן יש כבר עשרות ולעיתים מאות שנים מינים רבים של עצים וצמחים לא מקומיים. נראה שאין לחלק מהגופים הירוקים עניין ביער העירוני - הנוף הגבוה בעיר, ושמבחינתם אפשר לוותר גם על ההגנה על עצי אקליפטוס, מיני אורן, מיני פיקוס ועוד צמחי תרבות רבים אחרים שהובאו לארץ בתהליך איקלום מסודר החל מראשית המאה ה-20 ותרמו ותורמים רבות לנוף הירוק כאן, לאקולוגיה מקומית ובפרט להורדת הטמפרטורות ביישובים בהם הם נמצאים.

רחובות 80 ע"ס

מצילים את יער הר נוף

משנת 2019, שבה פורסמה טיוטת התיקון הנוכחי באתר הממשלתי, **נשלחו מאות הערות מהציבור**. לצערנו, פקיד היערות, ד"ר ארז ברקאי, ושר החקלאות לשעבר מר עודד פורר סרבו לקיים דיון מחודש של הועדה המייעצת לדיון בהערות אלו.

ועוד דבר שחשוב לנו ליידיע אתכם בו. עם אישור התיקון לפקודת היערות, נסוגנו 30 שנה אחורה בחקיקה. בפקודה בצו הקודם הייתה הגדרה של אילן מוגן ורשימת אילנות מוגנים. ברשימה זו מופיעים כל מיני פיקוס ותמר מצוי, למעט במטעים נטועים. **בצו הקודם - עצים אלו היו מוגנים בכל גודל ולא רק כעץ בוגר**. והנה עכשיו, תמר מצוי אפשר לכרות ללא רשיון במגרש למגורים ואת פיקוס השדרות ניתן לכרות ללא רשיון בבקעה ובערבה.

מהן תוצאות התיקון והצו להם אתם שותפים:

בעקבות התיקון לחוק יכרתו ללא צורך ברישיון עשרות אלפי דקלים, עצי אילנתה בלוטית שנחשבת כמין פולש, ובבקעת הירדן והערבה מאות ואולי יותר מיני פיקוס למיניהם. והנימוקים – עצי דקל אינם חשובים ואין להם תרומה סביבתית ואקלימית. פיקוסים מינים פולשים בבקעה ובערבה, ואילנתה בלוטית מין פולש בכל הארץ.

1. מי קבע שאין לעצי דקל תרומה סביבתית? איזה מחקר הראה זאת? או שאולי המטרה היא פשוט להקטין צורך במתן רישיונות?
2. בארץ נטועים עשרות אלפי עצי דקל למיניהם בחצרות בתים. הם ניטעו כבר בראשית המאה ה-20. נטיעות היסטוריות אלה נועדו לצורך שיפור נוף הארץ, נוי, אסתטיקה, אקלים ועוד. 100 שנים אחר כך, יש לעצים האלה תרומה סביבתית, היסטורית ונופית. אבל התיקון שקודם על ידיכם "מתיר את דמם" של עצים אלו. עכשיו, לאחר התיקון שנחתם מיידית ע"י שר החקלאות, אפשר לכרות ללא רשיון את כל מיני עצי הדקל לצורכי בנייה למגורים, ואפילו ללא ערך חליפי. מעבר לפגיעה בנוף, בסביבה ובהיסטוריה, מדובר בהפסד עצום, מכיוון שמדובר בערך חליפי של מיליוני שקלים על פי חוק. ראו תמונות בנספח.
3. לגבי הפיקוסים – מיני הפיקוס השונים גדלים בהצלחה רבה בכל השטחים הפתוחים בבקעת הירדן, הערבה ואזור ים המלח. מראשית ההתיישבות בארץ, באזורים אלו, ניטעו אלפי עצי פיקוס כדי לשפר את איכות

רחובות 80 ע"ס

מצילים את יער הר נוף

- החיים והסביבה של המתיישבים.** עצים אלה מפארים כניסות ליישובים, תחנות הסעה לאורך דרכים, ואת צדי הדרך. אנו מודעים לכך שפרטים בודדים פלשו בעזרת ציפורים למעט נחלים. אך האם בשל כך ניתנת האפשרות לכרתם ללא רישיון וללא ערך חליפי? הרי פקודת היערות כפי שהייתה קודם איפשרה לפקיד היערות לאשר כריתה, אך נתנה מקום לשיקול דעת ענייני. שיקול הדעת הזה נעלם עם שינוי הפקודה?
4. וכמה מילים על האילנתה הבלוטית - עץ משמעותי שהפך למין פולש. להזכירכם, מדובר בעץ דו ביתי - עץ זכר ועץ נקבה. בעוד עצי הנקבה מתרבים בקצב מהיר, **מדוע לכרות עצי זכר שתרומתם רבה מאוד להצללה ואקלים?** עצי אילנתה ניטעו כבר לפני 100 שנה בכל רחבי הארץ בגינון ציבורי ופרטי, תרומתם האסטטית, הנופית האקלימית מדהימה. **מדוע עץ שערכו החליפי על פי החוק מעל 20,000 ₪ יכרת ללא ערך חליפי? כדי להקטין רגולציה!?**
5. ועכשיו החשש הגדול עליו הזהרנו - מאחר ועצי אילנתה בוגרים ומרשימים נטועים בכל רחבי הארץ. קיים חשש גדול שיזמים יכרתו עצים רבים ללא בקשת רישיון, ואם יגישו נגדם תלונה [ספק גדול אם יוגשו תלונות כי היום אין אכיפה כפי שהשטח מוכיח] **יטען הכורת "זה היה עץ אילנתה שלא נדרש לו רישיון". לך תוכיח, מי יוכיח. אי אפשר לזהות את העץ עפ"י הגדם.**

אז איך הגענו למצב שמדינת ישראל ומשרדיה השונים פועלים מצד אחד לטעת הרבה עצים [מיזם ההצללה] שנדרשות 40-50 שנה כדי שיצלו, אם בכלל. ומצד שני מבטלים את הצורך ברישיון כריתה לעשרות אלפי עצים בני 50 שנה ויותר שתרומתם גדולה ביותר?

יד ימין לא יודעת מה קורה ביד שמאל, ובעצם מדינת חלם.

ואתם ואתן הייתם שותפים לחקיקה אבסורדית זו שתוביל לכריתות המוניות ללא שום בקרה וללא פיצוי, בניגוד מוחלט לנדרש בפקודת היערות המקורית. הציבור בישראל נושא אליכם עיניים. הקטנת הצל בישראל לנו ולדורות הבאים - אתם שותפים למהלך זה. לא מאוחר לנקוט עמדה שונה ולקדם אותה בדחיפות.

מצילים את
יער הר נוף

על החתום:

מזילים את יער הר נוף,	נאמני עצים הוד השרון,	נאמני עצים אילת,	נאמני העצים רעננה,	משמר האילנות כפר סבא	רחובות של עצים,	פורום מובילי נאמני עצים,	מורים למען האקלים,	הורים למען האקלים,	סוף הים,	הרשת הירוקה,	מטה המאבק לבניוי שפוי,	ונטעת,	נאמני עצים סובב כנרת,	קליימט נט,
-----------------------	-----------------------	------------------	--------------------	----------------------	-----------------	--------------------------	--------------------	--------------------	----------	--------------	------------------------	--------	-----------------------	------------

העתקים:

מר אבי דיכטר שר החקלאות
 מר אורן לביא - מנכ"ל משרד החקלאות
 גב' עידית סילמן - שרת הגנת הסביבה
 מר גיא סמט - מנכ"ל המשרד להגנת הסביבה
 גב' יפעת עובדיה לוסקי - יו"ר קקל
 מר דן אלון - מנכ"ל החברה להגנת הטבע
 גב' רעיה שורקי - מנכ"ל רט"ג
 ד"ר דב חנין - יו"ר פורום האקלים הישראלי
 עיתונאות ארצית.

רחובות 80 ע"ס

מצילים את יער הר נוף

נספחים

[קישור לדיון ועדת הפנים והגנת הסביבה - 26.06.23 - חלק ג - הצעת צו היערות \(פטור מרישיון\)](#)

[פקודת היערות](#)

[קובץ התקנות 10703](#)

[מצגת תמונות עם ערך חליפי](#)

דברי בן גוריון בכנסת 1962

- בעת הבאת חוק גנים לאומיים, שמורות טבע אתרי לאום ואתרי הנצחה לקריאה ראשונה בכנסת
- "עץ בן שבעים שנכת - לא יוכל לבוא במקומו שום מבנה מועיל חדש. אין תמורה לעץ עתיק. המשמיד עץ כזה עוקר שורשי אדם אין שום בניין או חשמל חשוב יותר מעץ איקליפטוס עבות שקמה ישנה, חורש אלונים. הם שורשי האדם. בניין תוכל להקים כאן או שם, ולעץ בן מאה אין תמורה. אין זו רק ונדליות אלא ערעור העתיד. ובאיזו קלות עוקרים אצלנו. תמיד נמצא שעצים מפריעים למישהו או למשהו, לקו הישר של המדרכה או לחוטי החשמל או לאיזה כיכר קטנה שמישהו יזם בדמיונו קצר הכנפיים..."

שומרי העצים בישראל משנת 1926

מצילים את יער הר נוף

סוף הים
מצב חירום פעילים את חופי אילת

הרשת הירוקה
الشبكة الخضراء
שינוי דרך. חינוך

פתחו את החוש לעצים

עץ משעה שנשתל הרי הוא הולך וגדל בהיותכם ישנים. אך שנים רבות תחלופנה עד שהוא מגיע לפרק הגידול ואפשר להשמידו בשניות אחדות. על כן נחרות נא בלבנו את צעירותו, יפיו, ערכו ותועלתו של העץ. הבה נשפח ונפתח את "חוש העץ" ביחוד בקרב הדור הצעיר, באפן שנטיעת עצים תהפך לא רק לסגולה עיקרית בחיי העם אלא שאי תשומת הלב, הרשלנות המופקרת והשמדת עצים, שכיום הזה הנן דבר כה שכוח, יהיו לנחלת העבר.

נושנות www.prrozza.com